

Dienstenaanbod

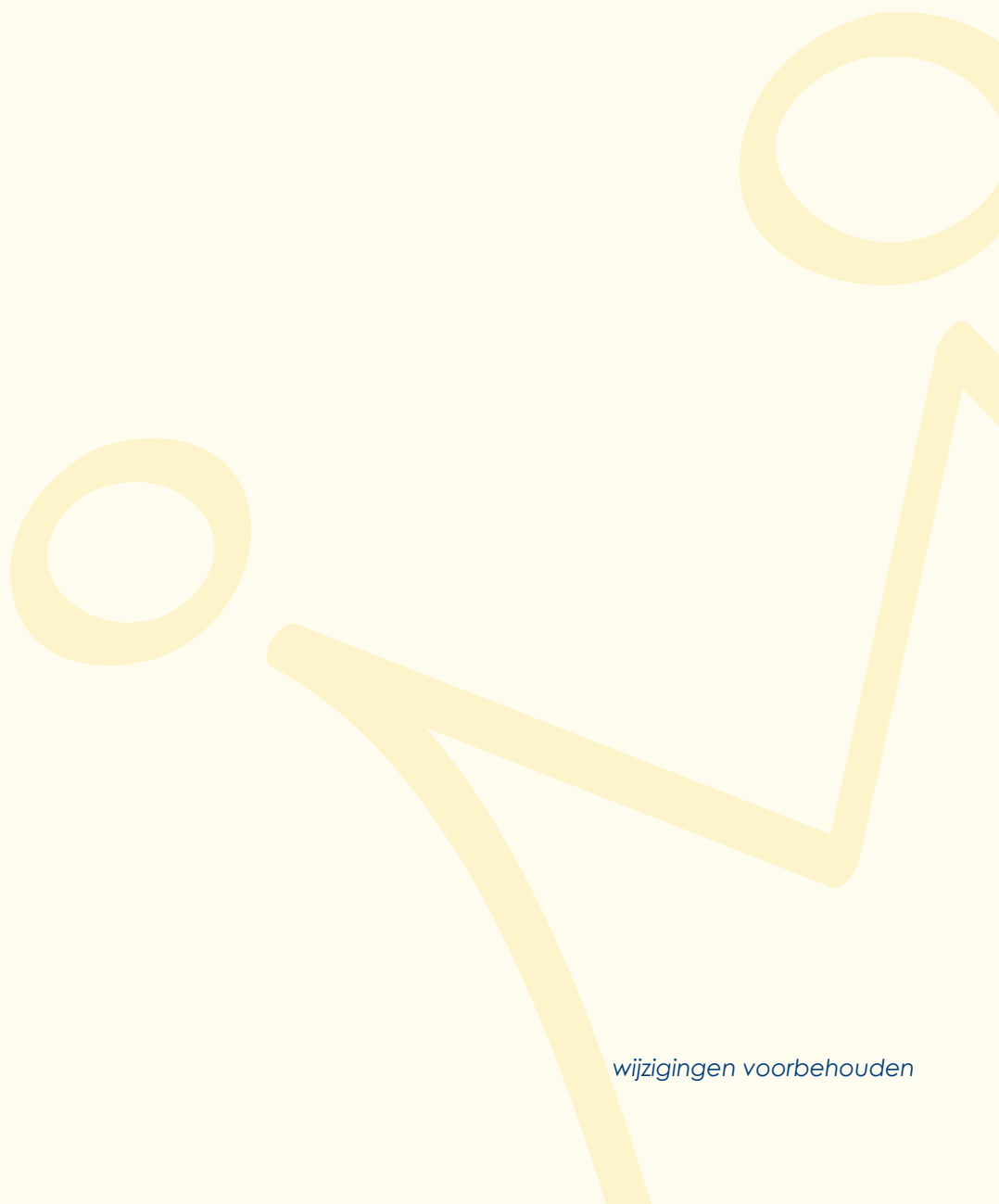
schooljaar 2018-2019

De Kleine Prins

Creëert mogelijkheden

De Kleine Prins Expertisecentrum

Voorwoord

De Kleine Prins Expertisecentrum biedt ondersteuning aan onderwijsprofessionals. Onze diensten zijn gericht op het zodanig toerusten van de onderwijsprofessionals dat zij in staat zijn om goed onderwijs te bieden aan leerlingen met een beperking, ziekte of leerlingen die een andere speciale ondersteuningsbehoefte hebben.

Onze experts dragen hun expertise over in de vorm van coaching, advies en voorlichting aan leraren en schoolteams. Daarnaast kunnen zij voor een korte periode met een leerling werken, met het doel om de leraar handvatten te geven om zelf de begeleiding weer op te pakken. Ook een tijdelijke vorm van thuisonderwijs is mogelijk.

In deze brochure vindt u een beschrijving van de diensten die wij bieden. Omdat elke leerling en elke professional uniek is, bieden we altijd maatwerk. Ons aanbod is met name gericht op scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs, speciaal (basis)onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs. Door het jaar heen ontwikkelen wij meer diensten, die u kunt vinden op onze website www.dekleineprins.nl.

Voor elke vraag is er een oplossing. Neemt u gerust contact op voor een oriënterend gesprek met een van onze experts om te ontdekken hoe u en uw team versterkt kunnen worden.

Met vriendelijke groet,

*Henriette Dijkstra, directeur Expertisecentrum
Jan Reitsma, college van bestuur*

INHOUD

Voorwoord 03

1. Over De Kleine Prins 06

2. De Kleine Prins Expertisecentrum 06

2.1 Diensten 06

2.2 Scholing 07

3. Procesbegeleiding 07

4. Ondersteuning bij activiteiten van de leerling in de klas 07

5. Ondersteuning gericht op het versterken van de leraar 08

5.1 Coaching 08

- Coaching gericht op handelen en competenties bij begeleiding van de leerling
- Beeldcoaching
- Coaching gericht op begeleiden van leerlingen met eetstoornissen
- Coaching gericht op begeleiden van leerlingen met problemen in de executieve functies
- Coaching gericht op begeleiden van leerlingen met autisme of ASS
- Coaching gericht op begeleiden van leerlingen met Downsyndroom
- Coaching gericht op begeleiden van hoogbegaafde en/of hooggevoelige leerlingen

5.2 Co-teaching 10

5.3 Adviestraject gericht op bewegingsonderwijs, sport en buitenspelen 11

5.4 Adviestraject fijne motoriek gericht op de hele groep 12

- De Kleurles
- Screening Oudste Kleuters (SOK)

5.5 Advies op gebied van ouderbegeleiding, aanvragen van (jeugd)hulp en bij crisissituaties 13

5.6 Ondersteuning bij het opstellen van documenten 13

- Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) en/of handelingsplan
- Leerlingpaspoort

6. Ondersteuning gericht op het versterken van de leerling 14

6.1 Kindercoaching 14

- Kindercoaching autisme
- Kindercoaching in een groepje
- Spelcoaching

6.2 Jongerencoaching 16

6.3 Teken je gesprek 16

6.4 Re-Fit verzuimbeperring 17

6.5 Verbeteren van de executieve functies: *Beter bij de les* 17

- 7. Onderzoek naar de motoriek en mogelijke aanpassingen 18**
- Fijn-motorische vaardigheden bij kleuteractiviteiten (groep 1 t/m 4)
 - Fijn-motorische vaardigheden bij handvaardigheid (groep 4 t/m 8)
 - Schrijfvaardigheid (groep 3 t/m 8)
 - Grote motoriek (groep 3 t/m 8 en vo)
 - Zintuiglijke ontwikkeling (Sensorische Integratie) (groep 1 t/m 8)
 - Uitgangshouding, meubilair en werkplek (groep 1 t/m 8 en vo)
 - Planmatig handelen (groep 1 t/m 8)
 - Activiteiten van het dagelijks leven (ADL) (groep 1 t/m 8 en vo)
 - Fijn-motorische vaardigheden bij praktische vakken (vo en mbo)
 - Aanvraag voorzieningen en aanpassingen in en om het schoolgebouw
- 8. Onderzoek naar cognitieve mogelijkheden 22**
- 8.1 Individueel 22**
- Intelligentie
 - Rekenonderzoek (groep 3 t/m 8 en vo leerjaar 1 en 2)
 - Ondersteuning bij het vinden van vervolgonderwijs
 - Beroepskeuze (vmbo 2 en 3, havo 3 en mbo 1)
- 8.2 Samen met de klas 23**
- Belevingscircuit (groep 4 t/m 8)
 - Klasvoorlichting (vo)
- 9. Speciale arrangementen voor de leerling 24**
- 9.1 Thuisonderwijs 24**
- 9.2 Deeltijdarrangementen 25**
- 9.3 Arrangement De Kleine Prins op De Hoogstraat Revalidatie 26**
- 10. Ondersteuning gericht op het versterken van het schoolteam: voorlichting 27**
- 10.1 Teamvoorlichting over de kenmerken van de leerling 27**
- 10.2 Ziektebeelden en de gevolgen hiervan voor het onderwijs 27**
- Cerebrale Parese • Diabetes • Developmental Coordination Disorder (DCD) en dyspraxie
 - Eetstoornissen • Kanker • Niet aangeboren hersenletsel (NAH) • Somatische en onvoldoende verklaarde lichamelijke klachten (SOLK) • Spierziekten • Spina Bifida
- 10.3 Aandacht voor ontwikkelingsgebieden 31**
- Belevingscircuit: een lichamelijke beperking • Executieve functies • Fijne motoriek en schrijven
 - Passend bewegingsonderwijs • Sociaal-emotionele ontwikkeling bij leerlingen met een lichamelijke beperking en/of langdurige ziekte • Een goede zithouding en passend meubilair
- 10.4 Overige voorlichtingen 34**
- Omgaan met levend verlies: benadering van ouders • Rouw, verdriet en verlies op school
- Meer informatie 35**

1. Over De Kleine Prins

De Kleine Prins is een grensverleggende, trendsettende en inspirerende kennis organisatie die haar aanbod flexibel organiseert. De Kleine Prins biedt speciaal onderwijs en dienstverlening aan leerlingen¹ met een lichamelijke of meervoudige beperking of die langdurig ziek zijn. De volgende scholen en diensten zijn hierbij aangesloten:

- Mytylschool Ariane de Ranitz so en vso in Utrecht
- Mytylschool De Trappenberg so en vso in Huizen/Hilversum
- Utrechtse Buitenschool De Schans so in Utrecht
- De Kleine Prins Expertisecentrum in Bilthoven

De scholen en het Expertisecentrum stellen zich als doel om belemmeringen, die leerlingen vanwege hun beperking of ziekte ervaren in hun schoolloopbaan, weg te nemen en zich te richten op uitstroom of (terug)plaatsing in het regulier onderwijs.

2. De Kleine Prins Expertisecentrum

2.1 Diensten

Het Expertisecentrum biedt diensten aan voor onderwijsprofessionals. Onze diensten zijn gericht op het zodanig toerusten en ondersteunen van de onderwijsprofessionals dat zij in staat zijn om goed passend onderwijs te bieden aan leerlingen met een beperking, ziekte of andere, speciale ondersteuningsbehoefte.

Onze experts dragen hun expertise over in de vorm van coaching, advies en voorlichting, aan leraren² en schoolteams. Daarnaast kunnen de experts voor een korte periode met een leerling werken, met het doel om de leraar handvatten te geven om zelf de begeleiding weer op te pakken. Ook een tijdelijke vorm van thuisonderwijs is mogelijk.

Vanuit een oriëntatiegesprek stelt de expert samen met de school de ondersteuningsbehoefte vast en vertaalt deze in een uitvoeringsovereenkomst, met daarin de gewenste ondersteuningsactiviteiten. Deze zullen plaatsvinden in een korte, intensieve periode. De ondersteuning kan bestaan uit:

- diensten gericht op het versterken van de leraar en docent;
- diensten gericht op het versterken van de leerling of student;
- arrangementen voor de leerling;
- voorlichting gericht op het schoolteam.

Indien er de behoefte aan begeleiding rond meer dan drie leerlingen is, sluiten we een volume-overeenkomst af met de school. De expert zal dan gedurende een langere periode

¹ Met 'leerlingen' worden ook studenten in het mbo bedoeld.

² Onder 'leraar' verstaan we leerkrachten, docenten, mentoren en andere onderwijsprofessionals.

op afgesproken tijden in de week aanwezig zijn op school voor begeleiding en advies.

De dienstverlening van het Expertisecentrum sluit aan bij de vraag van de samenwerkingspartners, scholen, besturen en samenwerkingsverbanden po, vo en mbo.

Meer informatie over onze diensten vindt u op onze website www.dekleineprins.nl.

2.2 Scholing

Om een leerling met een beperking of langdurige ziekte de juiste ondersteuning te bieden is het van belang goed inzicht te hebben in wat de beperking of ziekte inhoudt. De Kleine Prins biedt voorlichtingen, workshops en cursussen over veelvoorkomende (ziekte)beelden. Hierbij worden zowel de medische kant van de beperking als de gevolgen hiervan voor het onderwijs belicht. We geven ook informatie over verschillende ontwikkelingsgebieden. Het aanbod is afgestemd op deelnemers vanuit het regulier onderwijs in po, vo en mbo.

U kunt zich individueel inschrijven voor onze scholingen, zie onze brochure "Samen werken, samen leren!" voor data en locaties. Voor scholing op uw locatie voor (een deel van) uw team of netwerk kunt u contact opnemen via expertisecentrum@dekleineprins.nl.

3. Procesbegeleiding

Zodra een uitvoeringsovereenkomst van kracht gaat is de expert verantwoordelijk voor het optimaal begeleiden van het uitvoeringsproces. De procesbegeleiding bestaat uit:

- het voeren en desgewenst leiden van voortgangsgesprekken;
- verslaglegging op basis van afspraken;
- schriftelijke en mondelinge communicatie met alle betrokkenen op school;
- contacten met ouders, zorg en paramedici indien gewenst en noodzakelijk;
- dossierstudie en het vertalen van informatie hieruit.

4. Ondersteuning bij activiteiten van de leerling in de klas

Sommige leerlingen hebben een grotere ondersteuningsbehoefte dan de gemiddelde leerling. Zij hebben bijvoorbeeld baat bij veel één op één lesmomenten. Anderen hebben hulp nodig bij activiteiten van het dagelijks leven zoals de toiletgang, zich verplaatsen, aan- en uitkleden en eten. Weer andere leerlingen komen na een ziekenhuisperiode weer terug op school en bouwen dit langzaam op. Om deze, of andere redenen, kan de leraar wel een paar extra 'handen in de klas' gebruiken.

De Kleine Prins Expertisecentrum zet gespecialiseerde onderwijsassistenten en leraarondersteuners in om de leerling op maat te begeleiden en de leraar te ontlasten. Deze kunnen ingezet worden variërend van enkele uren tot dagdelen of dagen per week. De onderwijsassistent of leraarondersteuner werkt onder supervisie van de leraar en overlegt regelmatig met de expert en leraar over de voortgang van de werkzaamheden.

5. Ondersteuning gericht op het versterken van de leraar

5.1 Coaching

Coaching gericht op handelen en competenties bij begeleiding van de leerling

Een leerling met een speciale ondersteuningsbehoefte is altijd uniek. Maar de leraar ook! Gecoacht door de expert leert de leraar zijn handelen aan te passen aan de behoefte van de leerling, zonder zijn eigenheid te verliezen.

Voorafgaand aan het coachingstraject worden tijdsduur en beoogde opbrengst geformuleerd. De expert observeert in verschillende onderwijssituaties aan de hand van de vragen en doelen die de leraar stelt. Na elke observatie volgt een oplossingsgericht coachingsgesprek en worden er nieuwe werkafspraken gemaakt. Waar nodig wordt advies gegeven of in de vorm van co-teaching gewerkt. U leert vanuit een oplossingsgerichte aanpak reflecteren en vragenstellen, zodat u ook in andere interacties tot nieuwe handelingen kunt komen.

Beeldcoaching

Beeldcoaching is een methode van leraartraining waarmee vanuit een oplossingsgerichte strategie vragen rondom de interactie met de leerlingen met een beperking of langdurige ziekte helder gemaakt kunnen worden. Aan de hand van video-opnamen worden leraren uitgedaagd tot reflectie op de omgang met deze leerlingen.

Het uitgangspunt zijn videobeelden van interactiemomenten binnen klassenmanagement, didactiek en het lesverloop, waarbij wordt gekeken naar geslaagde interacties en hoe deze tot stand gekomen zijn. Deze succeservaringen zijn een basis voor het zoeken naar oplossingen om de interactie verder positief uit te breiden.

U krijgt beter zicht op de interactie tussen uzelf en de leerlingen met een beperking of langdurige ziekte. U leert vanuit een oplossingsgerichte aanpak reflecteren en vragenstellen, zodat u ook in andere interacties tot nieuwe handelingen kunt komen.

Coaching gericht op begeleiden van leerlingen met eetstoornissen

In samenwerking met Buro Puur helpen we scholen om leerlingen met eetstoornissen te signaleren en vroegtijdig hulp in te zetten. We geven de school meer tools in handen om het onderwijs aan deze speciale doelgroep goed vorm te geven.

Het coachingstraject bestaat uit vier fasen, die elkaar opvolgen, gecombineerd kunnen worden of als op zichzelf staande diensten kunnen worden afgenomen.

Fase 1 Voorlichting aan onderwijsprofessionals over leerlingen met een eetstoornis

Een algemene voorlichting van 2 uur kan op locatie gegeven worden aan schoolteams, IB kringen, op studiedagen van samenwerkingsverbanden, etc.

Inhoud:

- wat verstaan we onder eetstoornissen?
- invloed van de omgeving en impact op de omgeving
- signalen en signaleren
- welke instanties bieden hulp?
- hoe ga je om met een leerling met een (dreigende) eetstoornis?

Hierop volgend kan een training van een dag (of twee halve dagen) op locatie worden gegeven aan docenten, door Buro Puur. (De kosten per deelnemer bedragen € 395,- en maximaal 12 deelnemers).

Inhoud:

- Verhoogde kans op eetstoornis leren herkennen.
- Het stappenplan.
- Het toetsen van vermoedens.
- Het gesprek met kind/ouders.
- Het gedrag in de verschillende fasen van de eetstoornis.
- Hulpverlening & nazorg.

Fase 2 Voorlichtingsles voor leerlingen

Deze les wordt gegeven door een ervaringsdeskundige op gebied van eetstoornissen.

Inhoud:

- Welke vragen hebben leerlingen?
- Hoe krijgt iemand een verslaving, eetstoornis, etc.?
- Hoe komt iemand er weer uit?
- Waarom is hulp vragen nog niet zo makkelijk?
- Welke soorten hulp zijn er? Informatie uitdelen.

Fase 3 Hulp vinden voor de leerling en/of naasten

Een medewerker van Buro Puur gaat in gesprek met de leerling waarbij een vermoeden van een eetstoornis bestaat, om ingang te vinden voor hulp. Bijeenkomsten voor lotgenoten zijn mogelijk.

Fase 4 Begeleiding en coaching van de school

Een door Buro Puur getrainde expert van het Expertisecentrum wordt ingezet voor coaching van de mentor en/of de leerling in verband met het voorkomen of begeleiden van verzuim, aanpassingen i.v.m. energetische klachten of medische trajecten. Dit traject is op maat en kan bijvoorbeeld bestaan uit wekelijkse coaching van de leerling en maandelijkse adviesgesprekken met mentor en/of zorgcoördinator en afstemming met ouders.

Coaching gericht op begeleiden van leerlingen met problemen in de executieve functies

Zowel de leerling als de leraar staan centraal tijdens dit coachingstraject. Onze expert op gebied van executieve functies kijkt samen met de leraar naar het gedrag en het handelen van de leerling. Samen stellen zij een plan op om de leerling te helpen bij het verbeteren van de executieve functies. Hierbij kan het programma *Beter bij de les* desgewenst worden ingezet. De expert coacht de leraar in enkele sessies bij hoe hij³ de leerling het beste kan ondersteunen in de dagelijkse praktijk. Ook het team wordt tijdens een voorlichting bijgeschoold over wat executieve functies zijn en hoe je een leerling kan ondersteunen bij het verbeteren daarvan.

Coaching gericht op begeleiden van leerlingen met autisme of ASS

Onze gespecialiseerde expert begeleidt de leraar in de omgang met leerlingen met autisme of ASS. Er wordt samen met ouders en betrokkenen goed gekeken naar wat de leerling nodig heeft en hoe hij reageert op hetgeen aangeboden wordt. Aan de hand van de onderwijsbehoefte van de leerling wordt de leraar zodanig toegerust dat hij het onderwijsaanbod zelf op maat kan samenstellen en de leerling op een passende manier benadert. Ook het team komt aan bod middels teamvoorlichting.

³ Waar 'hij' of 'zijn' vermeld staat kan ook 'zij' en 'haar' gelezen worden

Coaching gericht op begeleiden van leerlingen met Downsyndroom

Leerlingen met downsyndroom leren anders dan andere leerlingen. Dit vraagt een heel andere aanpak van de lessen, vaak op een lager niveau dan de rest van de groep. Onze expert begeleidt de leraar en leert hem hoe deze leerlingen goed te observeren, hun onderwijsbehoefte in kaart te brengen en de leerstof op maat, in kleine stapjes aan te bieden.

De schoolloopbaan van een leerling met Downsyndroom vraagt om intensieve inzet en commitment van ouders en het hele schoolteam. We bieden voorlichting aan het team om de komst van de leerling goed voor te bereiden en we ondersteunen ouders, intern begeleiders en directie om tot een optimale afstemming en afspraken te komen.

Coaching gericht op begeleiden van hoogbegaafde en/of hooggevoelige leerlingen

Een hoogbegaafde leerling loopt vaak vooruit op de leerstof, is op zoek naar uitdaging en heeft creatieve ideeën. Maar niet alle hoogbegaafde leerlingen gaan glansrijk door hun schoolloopbaan heen. Er is bij deze leerlingen ook kans op onderpresteren, faalangst en sociaal-emotionele problemen. Als de leerling daarbij hooggevoelig is, zien we gedrag dat we niet altijd juist kunnen interpreteren.

Voor de leraar die een steuntje in de rug kan gebruiken bij de begeleiding van deze 'bijzondere kinderen' bieden we gespecialiseerde coaching. De leraar ontwikkelt kennis en vaardigheden om deze leerlingen goed te begrijpen en te kunnen begeleiden.

5.2 Co-teaching

Tijdens co-teaching wordt er door de leraar en de expert van De Kleine Prins gezamenlijk les gegeven in de klas met als doel het vergroten van de kennis en handelingsvaardigheden van de leraar. Het is een vorm van coaching on the job.

Het traject start met een intakegesprek. Hierin bespreken we de ondersteuningsvraag van de leraar en formuleren we haalbare doelen. Hierna volgt een startobservatie met aansluitend een reflectiegesprek met de leraar.

Het traject bestaat vervolgens uit zes sessies co-teaching met na elke sessie een kort reflectiemoment. Na de derde sessie volgt een tussenevaluatie waarin de hulpvraag en de doelen kunnen worden aangepast en/of aangescherpt. Het traject eindigt met een evaluatiegesprek waarin het proces, de begeleiding en de doelen worden geëvalueerd.

De voordelen van co-teaching:

- toename van responsiviteit naar leerlingen toe
- twee weten beter dan één, doordat een ieder beschikt over unieke, diverse en speciale kennis, vaardigheden en instructiebenaderingen
- mogelijkheid tot interventies in de praktijk
- vergroot de mogelijkheid tot oplossingsgericht handelen en leren
- versterken van elkaars handelingsvaardigheden

Co-teaching zetten we in als een leraar handelingsadviezen niet voldoende toereikend vindt en daar graag op een actieve manier door middel van coaching on the job mee aan de slag wil gaan. Te denken valt aan:

- gedragsmanagement
- differentiatie in de klas
- klassenmanagement
- handelingsgericht werken

- coöperatief leren
- effectieve instructie

Binnen het Expertisecentrum bieden we drie vormen van co-teaching aan:

- co-teaching gericht op een individuele leerling
- co-teaching gericht op de groep
- co-teaching bewegingsonderwijs

5.3 Adviestraject gericht op bewegingsonderwijs, sport en buitenspelen

Onze expert bewegingsonderwijs observeert de leerling – in overleg met de (vak)leraar – tijdens de onderdelen van de lessen bewegingsonderwijs die problemen opleveren. Ook de route naar de gymzaal, de geschiktheid van de gymzaal en het tijdstip van de gymles worden beoordeeld.

Naar aanleiding van de observatie brengt de expert een mondeling en schriftelijk advies uit. Hierin worden de eventuele aanpassingen geformuleerd die nodig zijn om het kind met een beperking of chronische ziekte optimaal te laten bewegen bij de twaalf kernactiviteiten, zoals springen, zwaaien, spel, balanceren, klimmen en klauteren, rollen. Zij adviseert aanpassingen van de ruimte, de lessen en de materialen die nodig zijn om een plezierige gymles voor de leerling te waarborgen.

De expert bewegingsonderwijs of expert motoriek kan de leerling observeren op het schoolplein. Ze kijkt naar de mogelijkheden van de leerling en naar de inrichting van het schoolplein. Vervolgens brengt ze advies uit voor het aanpassen van activiteiten. Ook alternatieven, zoals het realiseren van een afbakening op het schoolplein of alternatieven voor bepaalde activiteiten/materialen worden opgenomen in het advies.

Het is voor sommige kinderen met een beperking of chronische ziekte soms lastig om bij een reguliere sportvereniging mee te doen. De training gaat te snel, is onvoldoende gestructureerd of de groepen zijn te groot. De expert bewegingsonderwijs of de expert motoriek adviseert – naar aanleiding van een gesprek met de ouders, de leraar en het kind – over het buitenspelen in de wijk of bij het zoeken naar een passende sportclub in de regio.

5.4 Adviestraject fijne motoriek gericht op de hele groep

De Kleurles

Een expert en een expert motoriek geven samen een kleurles waarbij spelenderwijs de voorwaarden om tot een goede zithouding en pengreep te komen aan de orde komen. De eigen leraar is hierbij aanwezig en leert ter plekke hoe deze lesvorm verder te gebruiken binnen de groep. De Kleurles kan ingezet worden in elke groep van de basisschool.

Na afloop volgt een adviesgesprek met de leraar waarbij er op groepsniveau en voor elke leerling specifieke aandachtspunten en adviezen worden gegeven. Naar aanleiding van de kleurles is het mogelijk om een vervolgobservatie te doen bij individuele leerlingen, om de (on)mogelijkheden op gebied van schrijven nader in kaart te brengen en hierover te adviseren.

De Kleurles is een initiatief van onze collega's van Partner Passend Onderwijs in Nijmegen.

Screening Oudste Kleuters (SOK)

Een expert en een expert motoriek komen een uur lang in de groep bij de oudste kleuters. Zij nemen bij deze leerlingen een deel van een test gericht op de visuo-motoriek af, waarbij de kinderen specifieke figuren natekenen. Daarna volgen er pen- en papiertaken (schrijfpatronen) en ten slotte voeren de leerlingen een aantal kleuractiviteiten uit. Na dit uur werken de experts de observatiegegevens uit en krijgt de leraar in een adviesgesprek een beknopte rapportage per leerling van deze gegevens, naast een advies op groepsniveau. Zo kan ter voorbereiding op groep 3 aan een zo optimaal mogelijke schrijfmotoriek gewerkt worden en kunnen kinderen die extra aandacht nodig hebben op het gebied van de schrijfmotoriek tijdig herkend worden.

Naar aanleiding van de screening is het mogelijk om een vervolgobservatie te doen bij individuele leerlingen, om de (on)mogelijkheden op gebied van schrijven nader in kaart te brengen en hierover te adviseren.

De SOK is een initiatief van onze collega's van Partner Passend Onderwijs in Nijmegen.

5.5 Advies op gebied van ouderbegeleiding, aanvragen van (jeugd)hulp en bij crisissituaties

Onze maatschappelijk werker heeft ruime ervaring in het onderwijs aan leerlingen met een beperking of ziekte. Zij is gespecialiseerd in het ondersteunen van ouders en scholen op gebied van opvoedkundige vraagstukken en omgaan met thuiszittende leerlingen. Met vragen over handicapbeleving en verliesverwerking kunnen onderwijsprofessionals bij haar terecht. Ook kan ze adviseren en de weg wijzen bij het aanvragen van voorzieningen en zorgindicaties bij o.a. gemeentes, zorgverzekeraars of het CIZ.

Maatschappelijk werk kan worden ingezet voor eenmalig advies of het begeleiden van vraagstuk naar oplossing.

5.6 Ondersteuning bij het opstellen van documenten

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) en/of handelingsplan

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben schrijft de school een Ontwikkelingsperspectiefplan en/of een handelingsplan met daarin alle aandachtspunten, doelstellingen en activiteiten waarmee men de leerling zo optimaal mogelijk onderwijs wil bieden. Het schrijven van zo'n plan kan op gebied van leerlingen met een beperking of ziekte best een uitdaging zijn voor de leraar of zorgcoördinator. Onze expert begeleidt bij het uitzetten van de lijn voor deze leerlingen en leest of schrijft mee bij het invullen van het document.

Leerlingpaspoort

Voor bepaalde leerlingen is het handig om alle afspraken en noodzakelijke (medische) informatie gemakkelijk paraat te hebben. Met het Leerlingpaspoort heeft u in een oogopslag zicht op noodtelefoonnummers, hoe te handelen in noodsituaties voor deze specifieke leerling, gegevens van therapeuten en relevante informatie over het ziektebeeld. De expert ondersteunt bij het verzamelen van deze informatie en het invullen van het paspoort.

6. Ondersteuning gericht op het versterken van de leerling

6.1 Kindercoaching

Kindercoaching is individuele ondersteuning op maat voor leerlingen van 5 tot 13 jaar. Er zijn verschillende mogelijkheden waarop met een leerling gewerkt kan worden. De werkwijze wordt afgestemd op de specifieke kenmerken van de leerling. Het accent ligt altijd bij het oplossingsgericht coachen. Niet langdurig ingaan op de oorzaak, maar naar het doel toe werken, kijkend naar de toekomst en voortbouwend op succeservaringen. We zetten tools in zoals *Teken je gesprek*.

Voorafgaand aan de kindercoaching vindt er een (telefonisch) intakegesprek met de leraar plaats. Hierin wordt de reden van aanmelding van de leerling besproken en worden de data van de coachingssessies ingepland. Gedurende het coachingstraject vinden er, afhankelijk van het aantal sessies, momenten van afstemming met de leraar plaats. Het traject eindigt met een evaluatiegesprek met de leerling en de leraar met als doel het maken van afspraken hoe de leerling en de leraar de nieuw opgedane inzichten en routines kunnen borgen.

Tijdens het traject leert de leerling te kijken naar de eigen kwaliteiten en talenten en ontdekt hij hoe hij deze kan benutten. Er wordt gekeken naar wat het leerdoel is, welke nieuwe vaardigheid aangeleerd kan worden of welke compensatiemogelijkheden er zijn. De leerling ervaart hierdoor dat hij zelf invloed kan hebben op zijn eigen gedachten en gedrag. De leerling leert zo positiever, zelfbewuster en zelfstandiger in het leven te staan.

We zetten kindercoaching in bij

- acceptatie handicap/ handicapbeleving
- sociaal emotionele problemen
- gedragsproblemen
- leerproblemen

Kindercoaching autisme

Leerlingen met autisme hebben een specifieke aanpak en ondersteuning nodig. De kindercoach voor leerlingen met autisme geeft individuele kindercoaching op maat voor kinderen van circa 7 tot 13 jaar. Er zijn verschillende mogelijkheden waarop met een leerling gewerkt kan worden. De werkwijze is afgestemd op de specifieke kenmerken van de leerling. Het accent ligt altijd bij het oplossingsgericht coachen. Niet langdurig ingaan op de oorzaak, maar naar het doel toe werken, kijkend naar de toekomst. Hierbij kunnen verschillende werkvormen worden ingezet zoals *Teken je gesprek*, *Beter bij de les* en *Brainblocks*. Er wordt gekeken wat passend is bij de leerling en de beoogde opbrengsten.

Voorafgaand aan de kindercoaching vindt er een telefonisch intakegesprek met de leerkracht plaats. Hierin wordt de reden van aanmelding van de leerling besproken en worden de data van de coachingssessies ingepland. Hierna volgt een startobservatie met aansluitend een nagesprek met de leraar. Gedurende het coachingstraject vinden er, afhankelijk van het aantal sessies, momenten van afstemming met de leerkracht plaats. Het traject eindigt met een evaluatiegesprek met de leerling en de leerkracht met als doel het maken van afspraken hoe de leerling en de leerkracht de nieuw opgedane inzichten en routines kunnen borgen.

Tijdens het traject leert de leerling te kijken naar de eigen kwaliteiten en talenten en ontdekt hoe het deze kan benutten. De leerling leert daarnaast dat het, net als ieder ander, minder sterke kanten heeft en dat het door hiernaar te kijken weet wat het leerdoel is: een nieuwe vaardigheid of een compensatie van iets wat het niet kan veranderen. De leerling ervaart hierdoor dat hij zelf invloed kan hebben op zijn eigen gedachten en gedrag. De leerling leert zo positiever en zelfbewuster in het leven te staan.

Kindercoaching in een groepje

In deze groepsvariant van kindercoaching pakken we een vaardigheid aan zoals zelfstandig werken of samenspeelen. In de eerste (individuele) sessie formuleren de leerlingen hun eigen doel en actieplan, met hulp van de coach. De doelen zijn positief geformuleerd en op gedrag gericht. Indien gewenst is de leraar of ouder/verzorger aanwezig bij de eerste sessie.

In de eerste groepssessies van maximaal een uur gaan we dieper in op de eigen doelen en wordt het actieplan aangevuld. De andere leerlingen helpen mee bij het bedenken hoe de vaardigheid getraind kan worden in het groepje. Tijdens de volgende 3 à 4 bijeenkomsten wordt geoefend en feedback gegeven. Tijdens de laatste bijeenkomst vieren we de successen! De opbrengsten en tips worden in overleg met de leerling gedeeld met de leraar.

Spelcoaching

Voor kinderen is spelen de meest natuurlijke manier om de wereld te ontdekken, om gevoelens te uiten en te verwerken. Spel is de taal van het kind. Het kind kan in zijn spel laten zien waar het niet goed over kan praten, wat hem emotioneel bezig houdt. Wanneer ingrijpende gebeurtenissen of sociaal-emotionele problemen de ontwikkeling van het kind belemmeren, kan spelcoaching een oplossing bieden.

Spelcoaching is een hulpmiddel om een gestagneerde ontwikkeling weer op gang te brengen. Het spel geeft het kind gelegenheid om te ontspannen, gedachten, gevoelens en wensen te uiten, ervaringen te verwerken en in een veilige setting te experimenteren met allerlei vormen van gedrag.

De spelcoaching vindt plaats in een spelkamer op de eigen school, welke erop wordt aangepast dat het kind zoveel mogelijk vrijheid heeft om met allerlei speelgoed en expressiemateriaal te spelen. Gesteund door de spelcoach krijgt het kind de mogelijkheid om nieuwe, positieve ervaringen op te doen. Te (her)ontdekken wat zijn eigen kwaliteiten en mogelijkheden zijn, zodat het kind weer ruimte en kracht voelt om nieuwe stappen in zijn ontwikkeling te kunnen maken.

Spelcoaching is er voor leerlingen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar bij wie er sprake is van emotionele problemen, sociale problemen of traumatische ervaringen. Ook leerlingen die hoogbegaafd zijn of problemen ervaren in de executieve functies kunnen baat hebben bij deze manier van coaching.

Het traject start met een afstemmingsoverleg waarin de doelen bepaald worden. Tussendoor en aan het einde wordt verslag gedaan en geëvalueerd. Indien nodig kan de spelcoach in de klas observeren om de interactie tussen de leerling en medeleerlingen en/of leraar te bekijken. Aan de hand van de spelcoaching ontvangt de leraar handvatten om de leerling verder te begeleiden in de klas. Ook de ouders krijgen handelingsadviezen mee.

In onderling overleg tussen school, ouders en spelcoach wordt ingezet op 5, 10 of 15 sessies van een uur. Deze sessies vinden plaats op de eigen school in een aparte ruimte. De spelcoach neemt alle spelmaterialen zelf mee.

6.2 Jongerencoaching

Jongerencoaching is individuele ondersteuning op maat voor leerlingen in het voortgezet onderwijs of mbo. De werkwijze wordt afgestemd op de specifieke kenmerken van de leerling. Het accent ligt altijd op het oplossingsgericht coachen. Niet langdurig ingaan op de oorzaak, maar naar het doel toe werken, kijkend naar de toekomst en voortbouwend op succeservaringen. We zetten tools in zoals Re-fit.

Tijdens het traject leert de leerling te kijken naar de eigen kwaliteiten en talenten en ontdekt hij hoe hij deze kan benutten. Er wordt gekeken naar wat het leerdoel is, welke nieuwe vaardigheid aangeleerd kan worden of welke compensatiemogelijkheden er zijn. De leerling ervaart hierdoor dat hij zelf invloed kan hebben op zijn eigen gedachten en gedrag. De leerling leert zo positiever, zelfbewuster en zelfstandiger in het leven te staan.

We zetten jongerencoaching in bij:

- leer- en planningsproblemen
- acceptatie handicap/handicapbeleving
- sociaal-emotionele problemen
- gedragsproblemen

6.3 Teken je gesprek

Deze gespreksmethode biedt ondersteuning op maat voor kinderen en jongeren vanaf 7 jaar. *Teken je gesprek* is interactief en visueel. Het accent ligt op het oplossingsgericht coachen en de methode stimuleert het zelfoplossend vermogen van leerlingen. Het geeft letterlijk meer zicht op de problematiek, maar ook op de kracht en de mogelijkheden van de leerling.

De kindercoach schetst en noteert tijdens de sessies met sprekende, passende kleuren. De tekening biedt een kernachtig, logisch en visueel overzicht aan de leerling. De leerling wordt als onderzoeker van zijn eigen uitdaging gezien en aangesproken. Door dit overzicht komt de leerling zelf tot inzicht en passende acties om zijn uitdaging aan te gaan.

Naar aanleiding van een intake wordt het traject opgestart. Hiervoor wordt een planning gemaakt voor gemiddeld 5 sessies. Tijdens *Teken je gesprek* werkt de begeleider aan de hand van gesprekstekeningen. Deze geven een duidelijk beeld van de inhoud van het gesprek. In vervolgsessies kan hetgeen eerder besproken en onderzocht is makkelijk teruggehaald worden. Er zijn verschillende sjablonen te gebruiken: de spin, het uitpluissjabloon, de ketting van gebeurtenissen, het faalangstsjabloon, het voor- en nadelenonderzoek, de groene ketting, en het werkhoudingsjabloon. De begeleider werkt met passende kleuren (rood, oranje, groen en blauw) en symbolen voor feiten, gevoelens, gedachten en kwaliteiten/vaardigheden.

De leerling heeft zelf regie over het gesprek. Er komt alleen op papier wat de leerling onderzocht, besproken en genoteerd wil hebben. Vanuit het visuele overzicht dat ontstaat, komt een leerling zelf tot oplossingen. Deze oplossingen worden omgezet in acties. Door deze

werkwijze wordt op een positieve manier verantwoordelijkheidsgevoel, probleemoplossend vermogen, zelfwaardering en zelfvertrouwen bij de leerling vergroot.

Deze coachingstool is in te zetten bij:

- Gedragsproblemen
- Faalangst
- Werkhoudingsproblemen

Alhoewel de methode niet speciaal ontwikkeld is voor leerling met een gedragsstoornis (ASS, ADHD, ADD), blijken zij baat te hebben bij deze visuele manier van coachen.

6.4 Re-Fit verzuimbeperving

Bij jongeren met lichamelijke klachten is het schoolverzuim vaak hoog. Het programma Re-Fit biedt hulp bij het terugdringen van schoolverzuim. Het Re-Fit programma is ontwikkeld door specialisten op het gebied van verzuim door lichamelijke klachten. Met Re-Fit begeleiden onze expertsscholen en leerlingen op een effectieve en aansprekende manier om geoorloofd schoolverzuim te beperken. De school gaat pro-actief aan de slag en de leerling voelt zich begrepen en raakt gemotiveerd.

Het programma is geschikt voor leerlingen met Somatisch Onvoldoende verklaarde Lichamelijke Klachten (SOLK). Klachten zoals chronische pijn of vermoeidheid die onvoldoende verklaard kunnen worden aan de hand van een diagnose. Sommige jongeren hebben veel last, maar toch wordt er na onderzoek van een arts of specialist geen duidelijke oorzaak gevonden. Deze lichamelijke beperkingen zijn een veel voorkomende oorzaak van schoolverzuim.

Voor jongeren kunnen lichamelijke klachten grote gevolgen hebben voor hun emotionele, lichamelijke en sociale ontwikkeling. Bovendien is er risico op schoolverzuim waardoor er grote achterstanden in het schoolwerk ontstaan. Vaak duurt het lang voordat het verzuim als probleem wordt gesignaleerd, omdat leerlingen worden ziek gemeld en het verzuim dus geoorloofd is. De achterstanden zijn dan al groot en de leerling voelt zich onbegrepen. Er ontstaat een vicieuze cirkel. Voor een goede aanpak van verzuim, zijn goede signalering en vroegtijdige erkenning van de problematiek een belangrijke voorwaarde.

Re-Fit drukt met haar training op de 'reset-knop'. Jongeren werken aan een dagritme, waarbij rust en activiteit elkaar afwisselen. Vanuit een basisniveau wordt stap voor stap gebouwd aan een 'normaal' activiteitsniveau. Jongeren krijgen weer regie over hun leven en gaan weer (meer) naar school.

6.5 Verbeteren van de executieve functies: *Beter bij de les*

Met de training *Beter bij de les* oefent de leerling één op één met vaardigheden die belangrijk zijn bij het leren, zoals aandacht, planning, doel- en taakgericht gedrag, het werkgeheugen en krijgt meer inzicht in zijn leergedrag. Ook de leraar krijgt meer inzicht in het leergedrag van de leerling en kan hierdoor eerder doelgericht ingrijpen en de juiste ondersteuning bieden. Gedurende 6 weken werkt de expert dagelijks 30-60 minuten met de leerling op school volgens een stap-voor-stap-programma. Er vindt regelmatig een terugkoppeling naar leraar en ouders plaats.

7. Onderzoek naar de motoriek en mogelijke aanpassingen

De Kleine Prins Expertisecentrum zet haar experts motoriek in om observatie en/of onderzoek te doen en advies uit te brengen voor de specifieke situatie van de leerling op school. De experts motoriek hebben een opleiding gehad tot gespecialiseerde ergotherapeut, fysiotherapeut of oefentherapeut. Per ondersteuningsvraag wordt bekeken welke discipline wordt ingezet. De experts motoriek bieden geen behandeling, maar kunnen ouders/verzorgers verwijzen naar eerste- of tweedelijns zorg.

Fijn-motorische vaardigheden bij kleuteractiviteiten (groep 1 t/m 4)

Bij hulpvragen op het gebied van:

- kleuter- en knutselvaardigheden (knippen, plakken, vouwen, schilderen, etc.)
- het planmatig uitvoeren van de opdracht in de juiste volgorde
- ruimtelijk inzicht en coördinatie
- het hanteren van materialen

Naar aanleiding van een individuele observatie – aan de hand van kleuterobservatietesten en/of een observatie tijdens een geschikte les – formuleert de expert motoriek een advies. In dit advies is opgenomen hoe het kind het beste bepaalde materialen kan hanteren en op de juiste manier bovengenoemde activiteiten kan uitvoeren. Hierbij is uitgebreid aandacht voor de (fijn)motorische mogelijkheden, het planmatig handelen en het ruimtelijk inzicht van de leerling. De leraar kan geadviseerd worden over hoe specifieke activiteiten en materialen het beste aangeboden kunnen worden.

Fijn-motorische vaardigheden bij handvaardigheid (groep 4 t/m 8)

Bij hulpvragen op het gebied van:

- handvaardigheidstechnieken (textiele werkvormen, houtbewerken, kleien, etc.)
- het planmatig uitvoeren van de opdracht in de juiste volgorde
- ruimtelijk inzicht en coördinatie
- het hanteren van materialen

De expert motoriek observeert tijdens een geschikte les en formuleert een advies. Dit advies richt zich op het op een juiste manier hanteren van materiaal en de juiste wijze van uitvoeren van handelingen bij handvaardigheid. Hierbij is uitgebreid aandacht voor de (fijn)motorische mogelijkheden, het planmatig handelen en het ruimtelijk inzicht van de leerling. De leraar krijgt advies over hoe bepaalde activiteiten het beste aangeboden kunnen worden.

Schrijfvaardigheid (groep 3 t/m 8)

Sommige leerlingen kunnen niet goed mee komen met het tempo van het schrijfonderwijs in de groep, schrijven onleesbaar of vinden het lastig om letters te vormen. Het afnemen van een gerichte observatie kan veel inzicht geven in de oorzaken van het schrijfprobleem. De expert motoriek brengt alle onderdelen van het schrijfproces in kaart en komt met praktische handelingsadviezen voor de leraar. Ook zal zij schrijfmaterialen op maat adviseren. Een observatie kan worden ingezet bij hulpvragen op het gebied van:

- schrijfbeweging en schrijfproduct
- leesbaarheid en handschriftvorming
- schrijftempo
- (hanteren van) schrijfmaterialen en -middelen
- de keuze tussen blokschrift of verbonden schrift
- schrijfkrimp

De expert motoriek voert een screening uit met de leerling op school, in een aparte ruimte. Deze screening duurt maximaal 1,5 uur. Aan de hand van de screening wordt duidelijk wat de leerling nodig heeft om een goed handschrift te ontwikkelen. De bevindingen worden kort

besproken met de leraar en vastgelegd in een verslag. Met de adviezen kan de leraar het schrijfonderwijs zelf aanpassen aan het tempo en de mogelijkheden van de leerling, eventueel met een eigen methode of leerlijn. De expert motoriek helpt de leraar bij het implementeren van de adviezen en licht desgewenst het verslag toe in een overleg met school en ouders/verzorgers.

Indien er een schrijfvervangend hulpmiddel (laptop) moet worden aangevraagd bij het UWV, dan ondersteunt de expert motoriek hierbij.

Grove motoriek (groep 3 t/m 8 en vo)

De expert motoriek neemt de Movement-ABC test af, waarmee per leeftijdsgroep in kaart gebracht kan worden of de motorische vaardigheden overeen komen met de kalenderleeftijd. De test laat zien of er problemen in de motoriek zijn en zo ja in welk onderdeel (evenwicht/balans, handfunctie, lopen/rennen/springen). De uitkomsten van de test, de consequenties hiervan en eventuele handelingsadviezen worden besproken met (indien mogelijk) de leerling en betrokkenen.

De expert motoriek of expert bewegingsonderwijs neemt de Shuttlerun test af. Dit is een specifieke hardlooptest in een gymzaal voor het meten van de conditie. Bij een leerling met Cerebrale Parese kan een aangepaste test worden gebruikt. De resultaten van de test en de consequenties hiervan worden besproken met (indien mogelijk) de leerling en betrokkenen. Er worden handelingsadviezen gegeven om de conditie te verbeteren.

Zintuiglijke ontwikkeling (Sensorische Integratie) (groep 1 t/m 8)

Bij hulpvragen op het gebied van:

- problemen in de prikkelverwerking
- over- of ondergevoeligheid voor interne of externe prikkels

Bij sensorische integratie gaat het om het juist verwerken en interpreteren van prikkels en hier vervolgens adequaat op reageren. Leerlingen kunnen hierin problemen ondervinden van diverse aard, zoals:

- overgevoeligheid voor tastprikkel (niet in de zandbak willen spelen, snel ruzie als iemand hen aanraakt)
- ondergevoeligheid voor tastprikkel (veel prikkels zoeken, veel friemelen)
- overgevoeligheid voor evenwichtprikkel (angst voor schommelen, klimmen en andere gymactiviteiten)
- ondergevoeligheid bijvoorbeeld op het gebied evenwicht en gevoel (veel bewegen, snel voorwerpen omstoten of kapot maken, onhandig)

Door middel van uitgebreide observatie op school brengt de expert motoriek de sensorische informatieverwerking in kaart. Ouders of leraren kunnen betrokken worden bij deze observatie, door het invullen van de 'Sensory Profile'-vragenlijst. Dit is een vragenlijst waarin ouders/verzorgers of leraren aangeven hoe zij de verwerking van zintuigprikkel van het kind in de dagelijkse situatie ervaren. De expert motoriek geeft adviezen om te komen tot het normaliseren van de zintuigprikkel, bijvoorbeeld hoe de leraar met de leerling om kan gaan, welke activiteiten en materialen geschikt zijn en hoe deze aangeboden kunnen worden.

Uitgangshouding, meubilair en werkplek (groep 1 t/m 8 en vo)

Bij hulpvragen op het gebied van:

- handhaven van de juiste zithouding
- passend meubilair
- optimale zitplaats in de groep
- pijnklachten of vermoeidheid tijdens of na het werken aan tafel

De expert motoriek observeert de leerling in de groep en – indien nodig – in een aparte setting op school. Naar aanleiding van de observatie wordt schriftelijk advies gegeven over: het meubilair, de plaats in de groep en de juiste uitgangshouding voor het kind. Een eventuele aanvraag voor aangepast meubilair wordt door de expert motoriek verzorgd en begeleid.

Planmatig handelen (groep 1 t/m 8)

Bij hulpvragen op het gebied van:

- problemen bij het zelfstandig en planmatig voorbereiden, uitvoeren en afronden van een activiteit of een opdracht (weektaak, constructiemateriaal, zelfstandig werken).

De expert motoriek observeert de leerling in een aparte setting of tijdens een geschikte les. Bij het in kaart brengen van het planmatig handelen van de leerling wordt ook gekeken naar de ruimtelijke oriëntatie. De expert motoriek brengt een schriftelijk advies uit en kan indien gewenst instructie geven aan de leerling en/of leraar.

Activiteiten van het dagelijks leven (ADL) (groep 1 t/m 8 en vo)

Bij hulpvragen op het gebied van:

- problemen bij het zelfstandig uitvoeren van activiteiten van het dagelijks leven (ADL) zoals aan-/uitkleden bij gym en toiletbezoek.

Dagelijkse activiteiten kunnen voor leerlingen met motorische problemen een obstakel zijn binnen de school, zoals het hanteren van sluitingen, zelfstandige toiletgang en aan- en

uitleden. Tijdens de observatie brengt de expert motoriek de uitvoering van deze activiteiten in kaart. Dit kan leiden tot een advies over het gebruik van hulpmiddelen of voor een aanpassing van de school, zoals een traplift of helling. De expert motoriek begeleidt de eventuele aanvraag van aanpassingen. Bij dit advies kan een (extra) passing van de geadviseerde voorziening en/of overleg met externe partijen (bijvoorbeeld schoolbesturen, gemeenten) noodzakelijk zijn om tot de juiste voorziening te komen.

Fijn-motorische vaardigheden bij praktische vakken (vo en mbo)

Bij hulpvragen op het gebied van:

- (fijn) motorische problemen
- planningsproblemen
- uitvoering van praktische vakken (koken, houtbewerken, textiel, groenvoorziening), het hanteren van ondersteunend materiaal (passer, liniaal, pannen afgieten, etc.)

De expert motoriek bekijkt – in overleg met de leerling – de manier van werken in een individuele setting of tijdens de les. Er wordt een praktisch advies gegeven wat betreft het materiaal en indien nodig kan de leerling een andere techniek aangeleerd worden. Het doel is om de leerling deze activiteiten zo zelfstandig mogelijk te laten uitvoeren. Indien nodig wordt een schriftelijk advies gegeven ten behoeve van leerling en leraar.

Aanvraag voorzieningen en aanpassingen in en om het schoolgebouw

Bij hulpvragen op het gebied van begeleiding bij:

- het aanvragen van vervoer van en naar school (taxi, elektrische fiets, eigen vervoer)
- begeleiding en advies bij het aanvragen van vervoer binnen de school (bijvoorbeeld rolstoel, scooter en/of elektrische bureaustoel).
- het aanvragen van een digitaal boekenpakket
- het aanvragen van aangepast meubilair
- het aanvragen van een laptop en toebehoren, vanaf groep 5
- het aanvragen van toiletvoorzieningen
- het aanvragen van toegankelijkheidsvoorzieningen in en om het gebouw (deurdrangers, drempels, traplift, helling)

De expert motoriek gaat in gesprek met de aanvrager (ouders/verzorgers, leerling, school) en brengt de wensen en mogelijkheden in kaart. De expert motoriek wijst de weg naar de juiste instanties waar de middelen kunnen worden aangevraagd.

Afhankelijk van de vraag en het wettelijk kader waarbinnen de geadviseerde voorziening valt, wordt een schriftelijk advies opgesteld of worden de ouders/verzorgers geadviseerd contact op te nemen met de gemeente. De scholen krijgen hierbij onder andere te maken met het UWV, het schoolbestuur en/of de gemeente. Bij dit advies kan – om tot een aanschaf van de juiste voorziening te komen – een (extra) passing van de geadviseerde voorziening en/of overleg met externe partijen noodzakelijk zijn.

8. Onderzoek naar cognitieve mogelijkheden

8.1 Individueel

Intelligentie

Om een goed beeld te krijgen van de mogelijkheden van een leerling kan een intelligentie-onderzoek veel informatie opleveren. Leerlingen met een beperking of ziekte hebben soms meer tijd of speciale aandacht nodig om zo'n onderzoek te doorlopen. Ook is het nodig de resultaten te interpreteren met de speciale situatie van de leerling in het achterhoofd. Onze gespecialiseerde orthopedagoog kan de WISC V, SON 2,5-7 jaar of SON 5,5-17 jaar afnemen op de eigen school, in een rustige setting. De resultaten worden uiteraard gecommuniceerd met ouders/verzorgers. De leraar ontvangt duidelijke handvatten om het onderwijs vorm te geven aan de hand van de(on)mogelijkheden van de leerling. De expert biedt praktische hulp en coaching bij het implementeren van de adviezen

Rekenonderzoek (groep 3 t/m 8 en vo leerjaar 1 en 2)

Rekenproblemen kunnen allerlei oorzaken hebben. Bijvoorbeeld, leerlingen bij wie de diagnose DCD gesteld is leren de tafels vaak trager dan andere leerlingen. Getalbegrip en het toepassen van berekeningen kost meer moeite. Een belangrijk onderdeel van het onderzoek is het rekengesprek met de leerling. Dit maakt het mogelijk om het reken-denkproces van de leerling te volgen en te begrijpen. Het wordt duidelijk waar de hiaten zitten en onderliggende problematiek wordt zichtbaar. De mogelijkheden van de leerling worden in dit rekenonderzoek in kaart gebracht en er worden gerichte handelingsadviezen gegeven. We hanteren de Utrechtse Getalbegrip Toets-Revised (UGT-R) bij leerlingen uit groep 2 en 3.

Ondersteuning bij het vinden van vervolgonderwijs

Samen met de leerling, zijn ouders/verzorgers en de leraar stelt de expert een document op waarin wordt vastgelegd aan welke wensen en eisen de school voor vervolgonderwijs moet voldoen. Te denken valt aan een kleinschalige school of bijvoorbeeld een school waar voldoende voorzieningen aanwezig zijn voor mindervaliden. De expert gaat desgewenst mee op schoolbezoek(en) om wensen en mogelijkheden te bespreken. De nieuwe school wordt door de expert voorbereid op de komst van de leerling.

Beroepskeuze (vmbo 2 en 3, havo 3 en mbo 1)

Het is niet voor iedere leerling vanzelfsprekend om op jonge leeftijd al voor ogen te hebben in welke branche hij wil gaan werken. Als de leerling te maken heeft met een ziekte of beperking, wordt de keuze vaak kleiner én moeilijker. Om de leerling een onderbouwde keuze te kunnen laten maken voor het vervolg- of beroepsonderwijs, is het van belang helder inzicht te krijgen in zijn interesses. De beroepskeuzetest biedt snel helderheid welke branches passen bij de interesses van de leerling. De test wordt individueel afgenomen door een ervaren expert. Deze verbindt een score aan de uitslag en geeft aan de hand van interpretaties in gesprek met de leerling, ouders en mentor een passend en concreet advies voor een mbo- of hbo-opleiding in de buurt.

8.2 Samen met de klas

Belevingscircuit (groep 4 t/m 8)

Tijdens het belevingscircuit voeren leerlingen opdrachten uit waardoor ze kunnen ervaren hoe het is om een lichamelijke beperking te hebben. De beperkte leerling leidt het circuit, samen met de expert. Door zelf te ervaren begrijpen leerlingen hun klasgenoot beter en krijgen ze inzicht in welke situaties een helpende hand gewenst is... of juist niet! Het belevingscircuit duurt 1,5 uur.

Klasvoorlichting (vo)

Voor de (sociale) positie in de klas is het raadzaam om klasgenoten op de hoogte te brengen van (on)mogelijkheden van de leerling met een beperking of ziekte. Er ontstaat zo meer begrip en er kunnen afspraken gemaakt worden over het al dan niet bieden van hulp.

De leerling bereidt samen met de expert een spreekbeurt voor over zijn beperking of ziekte. De expert vertaalt medische en complexe gegevens naar begrijpelijke taal voor leerlingen. De leerling bepaalt zelf wat hij wel en niet wil vertellen. Indien gewenst wordt de spreekbeurt samen met de expert gegeven.

9. Speciale arrangementen voor de leerling

Deze arrangementen staan uitgebreid beschreven op onze website: www.dekleineprins.nl.

9.1 Thuisonderwijs

Leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs die door ziekte tijdelijk niet naar school kunnen komen, lopen al snel een achterstand op in de te verwerken leerstof. Ook leerlingen die om welke reden dan ook al een tijdje geen onderwijs op school hebben kunnen volgen, hebben hiermee te maken. Het is voor scholen niet altijd mogelijk om geheel aan hun verplichting te voldoen om les te geven aan de zieke leerling. De Kleine Prins Expertisecentrum kan in sommige gevallen thuisonderwijs verzorgen. Het doel is altijd: de volledige terugkeer van de leerling op school.

Samen met de school, ouders/verzorgers en (zo mogelijk) de leerling zelf stellen we doelen op voor een periode van 6 weken. We bepalen op welke momenten de expert thuisonderwijs komt geven. We maken afspraken over het aanleveren van de leerstof, de communicatie en tussentijdse afstemming. Als het nodig is zetten we KlasseContact in, om thuis lessen te kunnen volgen via de computer.

De expert van het Expertisecentrum is de schakel tussen school, leerling en ouders. Dat betekent dat de leraar/mentor en de expert wekelijks contact hebben over de inhoud en voortgang van het werk. Samen bekijken we of de leerling al in staat is om voor enkele uren (meer) naar school te gaan. Aan het einde van de periode vindt een nieuw overleg plaats met alle betrokkenen om te bepalen wat de volgende stap gaat worden.

De expert komt één of twee keer per week gemiddeld 2 uur thuis werken met de leerling. Hierin worden taken uitgelegd, geoefend en afgesproken wat de leerling in de tussenliggende dagen zelfstandig kan doen. De expert begeleidt en coacht de leraar/mentor en het schoolteam zodanig dat zij goed toegerust zijn om de leerling weer terug op school te ontvangen en adequaat te begeleiden.

Enkele spelregels:

- De (wettelijke) verantwoordelijkheid voor het lesgeven aan de leerling ligt – en blijft – altijd bij de school. Ook in het geval van thuisonderwijs.
- De school bepaalt de leerstof die thuis aangeboden wordt en is verantwoordelijk voor het aanleveren en ophalen hiervan.
- Het thuisonderwijs is altijd van kortdurende aard.
- Het thuisonderwijs vindt thuis plaats onder toezicht van een ouder/verzorger.

9.2 Deeltijdarrangementen

Voor sommige leerlingen binnen het speciaal onderwijs is het mogelijk om na verloop van tijd terug te keren of de overstap te maken naar regulier onderwijs. Binnen de scholen voor speciaal onderwijs van De Kleine Prins houdt men hier nauwlettend zicht op en zullen de mogelijkheden voor het maken van een overstap worden aangegeven.

Ook ouders/verzorgers en leerlingen kunnen in overleg met de school aangeven een overstap te willen maken naar het regulier onderwijs van hun keuze. Het regulier onderwijs komt in zicht als een leerling op cognitief niveau en qua sociaal-emotionele ontwikkeling binnen het regulier onderwijs past. De verzorging en/of therapie-behoefte van deze leerling moet dan minimaal zijn.

Om de overstap naar het regulier onderwijs gelijkmatig te laten verlopen en de leerling te laten wennen aan de nieuwe situatie, of om te bepalen of regulier onderwijs werkelijk de juiste plek is, is het mogelijk om een deeltijdarrangement in te zetten. Dit houdt in dat de leerling een gedeelte van de week onderwijs volgt binnen het regulier onderwijs en de overige dagen binnen het speciaal onderwijs.

Het doel van een deeltijdarrangement is: een goede en definitieve overgang van de leerling naar regulier onderwijs. De maximale duur van een deeltijdarrangement is één jaar. Na een jaar, of zo mogelijk eerder, wordt de volledige overstap naar regulier onderwijs gerealiseerd. Wanneer dit niet mogelijk is, zal de leerling volledig binnen het speciaal onderwijs blijven.

Bij een overgang naar regulier onderwijs (al dan niet in deeltijd) zijn altijd de leerling, ouders/verzorgers, de huidige school en de beoogde school betrokken. Daarnaast zal een expert van De Kleine Prins Expertisecentrum worden ingeschakeld. Deze expert zal het gehele traject van het deeltijdarrangement en de overgang naar regulier onderwijs coördineren.

Stappenplan deeltijdarrangement:

School en/of ouders/verzorgers hebben een gesprek over een mogelijke overstap naar regulier onderwijs.

- Oriëntatie op een reguliere school (evt. met een expert van De Kleine Prins).
- Inschakelen De Kleine Prins Expertisecentrum voor coördinatie van het traject. De expert stelt een plan van aanpak op.
- Overleg tussen ouders/verzorgers (en leerling), huidige school, ontvangende school en expert De Kleine Prins. Afspraken worden vastgelegd in een werkplan en de extra ondersteuning aan de ontvangende school wordt vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst.
- Na een afgesproken periode wordt het werkplan geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.
- Definitieve overstap naar regulier onderwijs.

NB. Het is niet altijd noodzakelijk om een deeltijdarrangement in te zetten. Wanneer het voor een leerling mogelijk is de overstap naar het regulier onderwijs in één keer te maken, zullen we dit vanuit De Kleine Prins in gang zetten. Een expert van De Kleine Prins zal dit proces begeleiden en het stappenplan volgen

9.3 Arrangement De Kleine Prins op De Hoogstraat Revalidatie

Leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs die een intensief revalidatieprogramma volgen waardoor ze tijdelijk geen lessen op hun eigen school kunnen volgen, kunnen in de vorm van een arrangement les en begeleiding krijgen op onze locatie in De Hoogstraat Revalidatie in Utrecht. Het gaat om leerlingen die beperkt worden in hun ontwikkeling, door een lichamelijke beperking, aangeboren of niet-aangeboren hersenletsel, een ziekte of aandoening. Soms is de oorzaak van de ontwikkelingsstoornis (nog) niet bekend. De gespecialiseerde leraren verzorgen het onderwijs in samenwerking met, en geïntegreerd in, de revalidatie en zijn zo verantwoordelijk voor het voorkomen van achterstanden van deze leerlingen.

We werken met een kleutergroep, een groep van leerlingen tussen de 6 en 14 jaar en groepen met leerlingen tussen de 14 en 20 jaar.

We bieden de leerlingen speciale begeleiding bij hun ontwikkelings- en leerproces in combinatie met de vereiste (medische) zorg. Het lesprogramma is gebaseerd op de lesmethodes van de 'thuischool' (school van herkomst) en wordt aangepast aan de belastbaarheid van de leerling. De doelstellingen hierbij zijn o.a.:

- Het onderwijsprogramma continueren of via afstemming met de eigen school komen tot een aangepast onderwijsprogramma.
- Het leveren van een belangrijke bijdrage aan de revalidatiebehandeling via samenwerking met het revalidatieteam.
- Het tot stand brengen van een goede re-integratie op de thuischool na afloop van de revalidatieperiode.

De zorg wordt door de zorgverzekeraar vergoed. Voor het onderwijsgedeelte stellen we een overeenkomst op met de school of het samenwerkingsverband voor betaling van het arrangement.

10. Ondersteuning gericht op het versterken van het schoolteam: voorlichting

10.1 Teamvoorlichting over de kenmerken van de leerling

In een teamvoorlichting belicht de expert de belangrijkste kenmerken van de leerling, die voor het hele school- of bouwteam relevant zijn om te weten. Er wordt kort uitgelegd wat het ziektebeeld of de klachten zijn. Vervolgens worden de activiteiten en aandachtspunten van het begeleidingstraject toegelicht. Het team leert op welke specifieke zaken het bij de leerling moet letten tijdens pauzes, buitenspelen of specifieke (vak)lessen.

Een teamvoorlichting duurt ongeveer 20 minuten.

Voor uitgebreide voorlichting over een ziektebeeld verwijzen we naar onze voorlichtingen en workshops waar uw team in 1,5 tot 3,5 uur alles leert over een ziektebeeld en de gevolgen hiervan voor het onderwijs.

10.2 Ziektebeelden en de gevolgen hiervan voor het onderwijs

Cerebrale Parese

Inhoud

Cerebrale Parese (en hersenbeschadiging die is ontstaan voor, tijdens of kort na de geboorte) kent verschillende uitingsvormen. De aandoening kan erg verschillen in ernst en uitingsvorm, zowel motorisch, qua leervermogen als qua sociaal/emotioneel functioneren.

In deze workshop krijgt u informatie over de verschillende uitingsvormen, bijkomende problematiek en gevolgen voor de inrichting van de klas/school. Er worden praktische voorbeelden besproken van begeleiding en hulpmiddelen die de leerling nodig kan hebben om te kunnen deelnemen aan het onderwijs. Ook zult u zelf gaan ervaren hoe het is om te leven met een beperking, in de vorm van een kort ervaringscircuit.

Wat levert het op?

- kennis van wat Cerebrale Parese is
- inzicht in de gevolgen hiervan voor de ontwikkeling van de leerling en het onderwijs
- praktische tips en materialen om het onderwijs nog beter vorm te geven
- uitwisseling van ervaringen met andere onderwijsprofessionals

Tijdsduur

De workshop duurt 3,5 uur.

Het is ook mogelijk om een deel van de workshop in de vorm van een voorlichting van 1,5 uur te laten verzorgen op school.

Diabetes

Inhoud

Diabetes is een langdurige ziekte die steeds meer kinderen en jongeren treft. In deze voorlichting leert u de twee types van diabetes kennen en welke lichamelijke klachten deze met zich mee brengen. U krijgt inzicht in de gevolgen van deze ziekte voor het dagelijks leven en er worden oplossingen voor de schoolsituatie aangereikt. Aan de hand van voorbeelden en cases krijgt u handreikingen om de juiste voorwaarden te creëren voor een optimale leeromgeving voor deze leerlingen.

Wat levert het op?

- kennis van wat diabetes is
- inzicht in de gevolgen hiervan voor de ontwikkeling van de leerling en het onderwijs.
- weten wat te doen in het geval van een te hoge of te lage bloedsuikerspiegel
- praktische tips en materialen om het onderwijs nog beter vorm te geven
- uitwisseling van ervaringen met andere onderwijsprofessionals

Tijdsduur

De voorlichting duurt 1,5 uur.

Developmental Coordination Disorder (DCD) en dyspraxie

Inhoud

U kent ze vast wel, die motorisch onhandige leerlingen, die vaak ook problemen hebben met automatiseren, ordenen en plannen, waardoor ze ook problemen ondervinden op leergebied. Waar komt die onhandigheid vandaan? Hoe kunt u deze leerling het beste begeleiden?

Tijdens deze voorlichting ervaart u zelf wat de invloed kan zijn van verstoringen in het zintuigensysteem en welke invloed het sensorische integratieproces heeft op onder andere de uitvoering van schoolse vaardigheden en zelfredzaamheid. De samenhang tussen motorische ontwikkeling, alertheid, werkhouding, dyspraxie en sensorische integratie komt op praktische wijze aan bod. Op een interactieve manier krijg je handvatten om leerlingen met (DCD) en/of dyspraxie te helpen bij het zelfstandig structureren van hun activiteiten.

Wat levert het op?

- kennis van wat DCD/dyspraxie is, met de bijbehorende informatie over motoriek en zintuiglijke ontwikkeling
- inzicht in de gevolgen hiervan voor het onderwijs.
- praktische tips en materialen om het onderwijs nog beter vorm te geven
- uitwisseling van ervaringen met andere onderwijsprofessionals

Tijdsduur

De workshop duurt 3,5 uur.

Het is ook mogelijk om een deel van de workshop in de vorm van een voorlichting van 1,5 uur te laten verzorgen op school.

Eetstoornissen

Inhoud

Eetstoornissen komen onder jongeren steeds vaker voor. De invloed van stress in het gezin, groepsdruk en (sociale) media dragen hier negatief aan bij. Tijdens deze training leert u hoe u jongeren met een eetstoornis sneller kunt herkennen. We gaan in op de oorzaken en leggen uit op welke manier je met een leerling en de ouders in gesprek kunt gaan. We bieden tips en handvatten hoe u en uw team hiermee om kunt gaan en welke externe hulpverlening er kan worden ingezet voor de leerling en de school.

Wat levert het op?

- leren herkennen van verhoogde kans op eetstoornis en het toetsen van vermoedens
- herkennen van gedrag in de verschillende fases van de eetstoornis.
- weten hoe u het gesprek met jongere /ouders aan kunt gaan
- weten welke hulpverlening ingezet kan worden

Tijdsduur

De voorlichting duurt 2 uur.

Kanker

Inhoud

Leukemie, tumoren of lymfklierkanker treft helaas ook kinderen. Beter worden staat voorop, naar school gaan levert hier een belangrijke bijdrage aan. Ziekteverzuim, het gebruik van medicatie, chemokuren, bestraling en emotionele druk kunnen het leren flink belemmeren. Hoe gaan we daar mee om? Het vergt veel kracht van kinderen met kanker om terug naar school te komen, hoe kan school hierin ondersteunen? In deze voorlichting gaan we in op verschillende soorten van kanker en de gevolgen hiervan voor het onderwijs tijdens de ziekte en tijdens het herstel.

Wat levert het op?

- kennis van het ontstaan van kanker en de verschillende soorten
- inzicht in de gevolgen hiervan voor de ontwikkeling van de leerling en het onderwijs.
- weten hoe om te gaan met de zieke leerling en zijn gezin
- praktische tips en materialen om zowel de leerling als klas te ondersteunen
- uitwisseling van ervaringen met andere onderwijsprofessionals

Tijdsduur

De voorlichting duurt 1,5 uur.

Niet aangeboren hersenletsel (NAH)

Inhoud

Wat betekent het voor een kind om te leven met de gevolgen van Niet Aangeboren Hersenletsel? Wanneer is er sprake van NAH en hoe kan de school omgaan met deze veranderingen bij een leerling?

De gevolgen op verschillende ontwikkelingsgebieden worden belicht. Hoe biedt u als onderwijsprofessional de juiste hulp aan deze leerlingen? We geven inzicht in de veranderende leefwereld van het kind en geven praktische handvatten en handelingsadviezen mee. We geven u een algemene indruk van de ondersteuningsbehoefte van de leerling om het onderwijs zo goed mogelijk te kunnen optimaliseren.

Wat levert het op?

- kennis van welke soorten hersenletsel en het ontstaan ervan
- inzicht in de gevolgen hiervan voor de ontwikkeling van de leerling en het onderwijs.
- praktische tips en materialen om het onderwijs nog beter vorm te geven
- uitwisseling van ervaringen met andere onderwijsprofessionals

Tijdsduur

De voorlichting duurt 1,5 uur.

Somatische en onvoldoende verklaarde lichamelijke klachten (SOLK)

Inhoud

Eén op de acht jongeren heeft last van onverklaarde lichamelijke klachten. Bij medisch onderzoek wordt geen ziekte of aandoening gevonden die de lichamelijke klachten voldoende verklaart. De klachten hebben vaak een grote impact op het functioneren op school. Deze leerlingen verzuimen frequent en langdurig (soms is er zelfs sprake van volledige schooluitval) en presteren daardoor vaak onder de maat. Daarnaast raken deze leerlingen in een isolement en verliezen contact met leeftijdsgenoten, dit met alle gevolgen van dien. Scholen hebben geen grip meer op de situatie.

Met deze voorlichting willen we onderwijsprofessionals meer inzicht geven in de diverse onverklaarde klachten (prikkelbaar darmsyndroom, chronisch vermoeidheidssyndroom, onverklaarbare (hoofd)pijnklaarten e.d.) en geven we tools en adviezen voor de omgang met deze leerlingen en hun ouders. Daarnaast bieden we ruimte om vragen te stellen en eigen ervaringen met deze problematiek uit te wisselen.

Wat levert het op?

- kennis van wat we verstaan onder onverklaarde klachten
- inzicht in de gevolgen hiervan voor de ontwikkeling van de leerling en het onderwijs
- weten hoe om te gaan met de leerling en zijn gezin, de rol van ouders
- praktische tips en materialen om het onderwijs nog beter vorm te geven
- uitwisseling van ervaringen met andere onderwijsprofessionals

Tijdsduur

De voorlichting duurt 1,5 uur.

Spierziekten

Inhoud

Tijdens deze voorlichting bespreken we drie typen spierziekten: Duchenne, SMA en HMSN. Deze spierziekten hebben verschillende oorzaken en verschillende gevolgen voor de motorische ontwikkeling. Aan de hand van beelden en voorbeelden ziet u hoe de ontwikkeling verloopt en welke (vaak praktische) gevolgen dat heeft voor het bieden van onderwijs. We geven praktische tips om zo optimaal mogelijk onderwijs te bieden aan leerlingen met een spierziekte.

Wat levert het op?

- kennis van welke soorten spierziekten het meest voorkomen
- inzicht in de gevolgen hiervan voor de ontwikkeling van de leerling en het onderwijs
- praktische tips en materialen om het onderwijs nog beter vorm te geven
- uitwisseling van ervaringen met andere onderwijsprofessionals

Tijdsduur

De voorlichting duurt 1,5 uur.

Spina Bifida

Inhoud

Spina Bifida is een aanlegstoornis in het centraal zenuwstelsel van een embryo. Het is een klein foutje met grote gevolgen. In deze voorlichting worden de drie uitingsvormen van Spina Bifida besproken. Naast de medische achtergrondinformatie komen ook de mogelijke gevolgen voor de motorische, cognitieve en sociaal emotionele ontwikkeling aan bod. Deze gevolgen kunnen onderling zeer van elkaar verschillen. Dit wordt geïllustreerd aan de hand van videomateriaal. Aan de hand van praktijkvoorbeelden en het uitwisselen van eigen ervaringen bekijken we

welke aanpassingen deze leerlingen nodig kunnen hebben en hoe deze binnen het regulier onderwijs gerealiseerd zouden kunnen worden.

Wat levert het op?

- kennis van wat Spina Bifida is en welke uitingsvormen er zijn
- inzicht in de gevolgen hiervan voor de ontwikkeling van de leerling en het onderwijs
- praktische tips en materialen om het onderwijs nog beter vorm te geven
- uitwisseling van ervaringen met andere onderwijsprofessionals

Tijdsduur

De voorlichting duurt 1,5 uur.

10.3 Aandacht voor ontwikkelingsgebieden

Belevingscircuit: een lichamelijke beperking

Inhoud

U begrijpt een leerling met een lichamelijke beperking beter als u zelf hebt ervaren hoe het is om iets wel te willen maar lichamenlijk niet te kunnen. Tijdens het belevingscircuit voert u opdrachten uit waardoor u kunt voelen hoe het is om een beperking te hebben in allerlei dagelijkse situaties. U leert hoe u een leerling in zo'n situatie het beste kunt begeleiden en coachen. Trek gemakkelijke kleding en schoenen aan!

Wat levert het op?

- ervaren hoe het is om een lichamelijke beperking te hebben
- inzicht in de gevolgen hiervan voor de ontwikkeling van de leerling en het onderwijs
- praktische tips en materialen om het onderwijs nog beter vorm te geven
- uitwisseling van ervaringen met andere onderwijsprofessionals

Tijdsduur

Het belevingscircuit duurt 1,5 uur.

Executieve functies

Inhoud

Het doorlopen van een gewone dag vraagt onbewust om enorm veel planning, keuzes maken, beoordelen van plannen en keuzes en op basis daarvan doelgericht handelen. Daar komen veel verschillende vaardigheden bij kijken, die we executieve functies noemen. Maar wat als het er het plannen, vooruitdenken en uitvoeren niet zo soepel verloopt? Hoe kunnen we een leerling ondersteunen bij het dagelijks handelen? Wat vraagt dat van uw manier van lesgeven? We geven praktische tips om morgen toe te passen in de klas.

Wat levert het op?

- kennis van wat verstaan wordt onder executieve functies
- inzicht in de gevolgen voor het onderwijs aan de leerling die problemen ervaart in de executieve functies
- oefening met in het in kaart brengen van de problemen en het vinden van praktische oplossingen en interventies
- kennis van materialen en middelen die kunnen worden ingezet in de klas
- uitwisseling van ervaringen met andere leraren

Tijdsduur

Deze minicursus bestaat uit twee middagen van elk 2 uur. Het is ook mogelijk om een deel van de cursus in de vorm van een voorlichting van 1,5 uur te laten verzorgen op school.

Fijne motoriek en schrijven

Inhoud

'Wie schrijft die blijft' was jarenlang een manier om aan te geven dat schrijven belangrijk was. Was? We hebben nu computers, tablets en smartphones tot onze beschikking. Dan hoeven kinderen toch niet meer te leren schrijven? Een veelgehoorde opmerking in het basisonderwijs.

Een kind ontwikkelt zich in een veelvoud van stapjes, ook motorisch. Schrijven is een fijn-motorische activiteit, die veel oefening vraagt, maar die een leven lang van pas komt. Want ondanks alle digitale hulpmiddelen moeten er nog steeds een handtekening worden gezet op belangrijke papieren of juist kleine briefjes worden geschreven... wie schrijft, die blijft!

In deze workshop:

- ontwikkeling van de fijne motoriek van baby tot schoolkind
- sensorische prikkelverwerking en alertheid als voorwaarden voor het schrijfonderwijs
- uitgangshouding en andere voorwaarden om te leren schrijven
- schrijfonderwijs en voorkomende problemen
- schrijfmaterialen en liniatuur

Wat levert het op?

- informatie over de ontwikkeling van grove en fijne motoriek en de zintuiglijke ontwikkeling
- inzicht in de ontwikkeling van de schrijfmotoriek en de voorwaarden die daar bij horen
- leren herkennen en remediëren van schrijfproblemen
- praktische tips en inzage in materialen om het schrijfonderwijs nog beter vorm te geven
- uitwisseling van ervaringen met andere leraren

Tijdsduur

De workshop duurt 3,5 uur.

Het is ook mogelijk om een deel van de workshop in de vorm van een voorlichting van 1,5 uur te laten verzorgen op school.

Passend bewegingsonderwijs

Inhoud

In de gymzaal gaan we praktisch aan de slag met allerlei bewegingsactiviteiten vanuit verschillende bewegingsthema's. Bij elke activiteit ervaren en bespreken we hoe deze zijn aan te passen voor leerlingen met motorische beperkingen, visuele beperkingen, autisme en DCD of ADHD. U leert welke uitdagende bewegingsactiviteiten je kunt aanbieden en daarbinnen aanpassingen kunt doen voor leerlingen met een beperking. Trek gemakkelijke kleding en gymschoenen aan!

Wat levert het op?

- ervaren hoe het is om motorisch beperkt te zijn
- een scala aan activiteiten die gemakkelijk in de regulier les kunnen worden ingezet
- zicht op aangepast materiaal voor leerlingen met een beperking

Tijdsduur

De voorlichting duurt 2 uur.

Sociaal-emotionele ontwikkeling bij leerlingen met een lichamelijke beperking en/of langdurige ziekte

Inhoud

Wat betekent het voor een kind om te leven met een lichamelijke beperking en/of langdurige ziekte? Welke invloed kan de beperking of ziekte hebben op de ontwikkeling van het zelfbeeld? Deze vragen vormen de kern van deze voorlichting.

Aan de hand van theorie, ervaringen en lesmaterialen geven we inzicht in de sociaal-emotionele ontwikkeling van een leerling met een beperking, die vaak anders loopt dan bij gezonde leerlingen. U leert op welke manier u als onderwijsprofessional om kunt gaan met deze leerling. We reiken materialen en leermiddelen aan die hierbij ondersteunend zijn. Deze voorlichting is het meest geschikt voor onderwijsprofessionals uit het primair onderwijs.

Wat levert het op?

- kennis van hoe de sociaal-emotionele ontwikkeling verloopt bij een leerling met een beperking of ziekte
- inzicht in de gevolgen hiervan voor de ontwikkeling van de leerling en het onderwijs
- praktische tips en materialen om het onderwijs nog beter vorm te geven
- uitwisseling van ervaringen met andere onderwijsprofessionals

Tijdsduur

De voorlichting duurt 1,5 uur.

Een goede zithouding en passend meubilair

Inhoud

Wat is de juiste zithouding bij (het leren) schrijven? En op welke hoogte zou het meubilair moeten staan om een optimale zithouding aan te nemen? Onze fysiotherapeute laat aan de hand van beeldmateriaal en zelf ervaren zien hoe een goede zit- en werkhouding tot stand kan komen. Zij geeft inzicht in het signaleren van een verkeerde houding, die vroeg of laat klachten kan opleveren, of een slecht schrijfsresultaat in de hand werkt. We geven praktische tips hoe u leerlingen stimuleert een passende houding aan te nemen. En niet alleen leerlingen...!

Wat levert het op?

- herkennen van een juiste en een verkeerde zithouding aan tafel of bureau
- kennen van de gevolgen van een verkeerde zithouding
- weten hoe een probleem in de zithouding op te heffen is

Tijdsduur

De voorlichting duurt 1,5 uur.

10.4 Overige voorlichtingen

Omgaan met levend verlies: benadering van ouders

Inhoud

Hoe gaan we om met ouders met wie we moeilijk communiceren over hun kind? Ouders die we als 'lastig' ervaren, omdat ze beter lijken te weten dan de leraar, wat goed is voor hun kind. Ouders die in onze ogen niet accepteren dat hun kind gehandicapt is en teveel verwachten? In de workshop gaan we in op de volgende vragen: Wat betekent het voor ouders om te leven met een kind met een handicap of langdurige ziekte? Hoe is hun beleving en perspectief? Welke consequenties heeft dit voor onderwijsprofessionals tijdens gesprekken met ouders? Aan de hand van eigen casuïstiek wordt het thema verder uitgewerkt met de deelnemers.

Wat levert het op?

- weten wat ouders doormaken als hun kind beperkt is of een ziekte heeft
- weten wat de impact hiervan is op hun perspectief en blik op de schoolloopbaan van hun kind
- leren welke gesprekstechnieken een positief effect hebben op de communicatie met deze ouders en het begeleiden van hun kind op school

Tijdsduur

De voorlichting duurt 2 uur.

Rouw, verdriet en verlies op school

Inhoud

Een dierbaar persoon verliezen, veranderende situaties als gevolg van scheiding en acceptatie van beperkingen en verlies van lichaamsfuncties door ziekte zijn voor een leerling een ingrijpende gebeurtenis. Hoe geeft u als onderwijsprofessional ruimte aan de gevoelens van de leerling? En wat als de school wordt getroffen door het – komend – verlies van een leerling of een collega? Wat wordt er dan van de school verwacht? En hoe kunnen leerlingen in alle leeftijdsfasen op school ondersteund worden bij rouw, verlies en verdriet? In onze voorlichting besteden we uitgebreid aandacht aan deze aspecten en geven we praktische handvatten hoe hier mee om te gaan.

Wat levert het op?

- kennis van de manieren waarop leerlingen in verschillende leeftijdsfasen omgaan met rouw, verdriet en verlies.
- inzicht in de gevolgen van zo'n ervaring voor de ontwikkeling van de leerling en het onderwijs.
- praktische tips en materialen om in de klas te gebruiken bij een (komend) verlies
- uitwisseling van ervaringen met andere leraren

Tijdsduur

De voorlichting duurt 1,5 uur.

Meer informatie

Heeft u een vraag of wilt u meer informatie over ons dienstenaanbod, neem dan contact met ons op.

De Kleine Prins Expertisecentrum

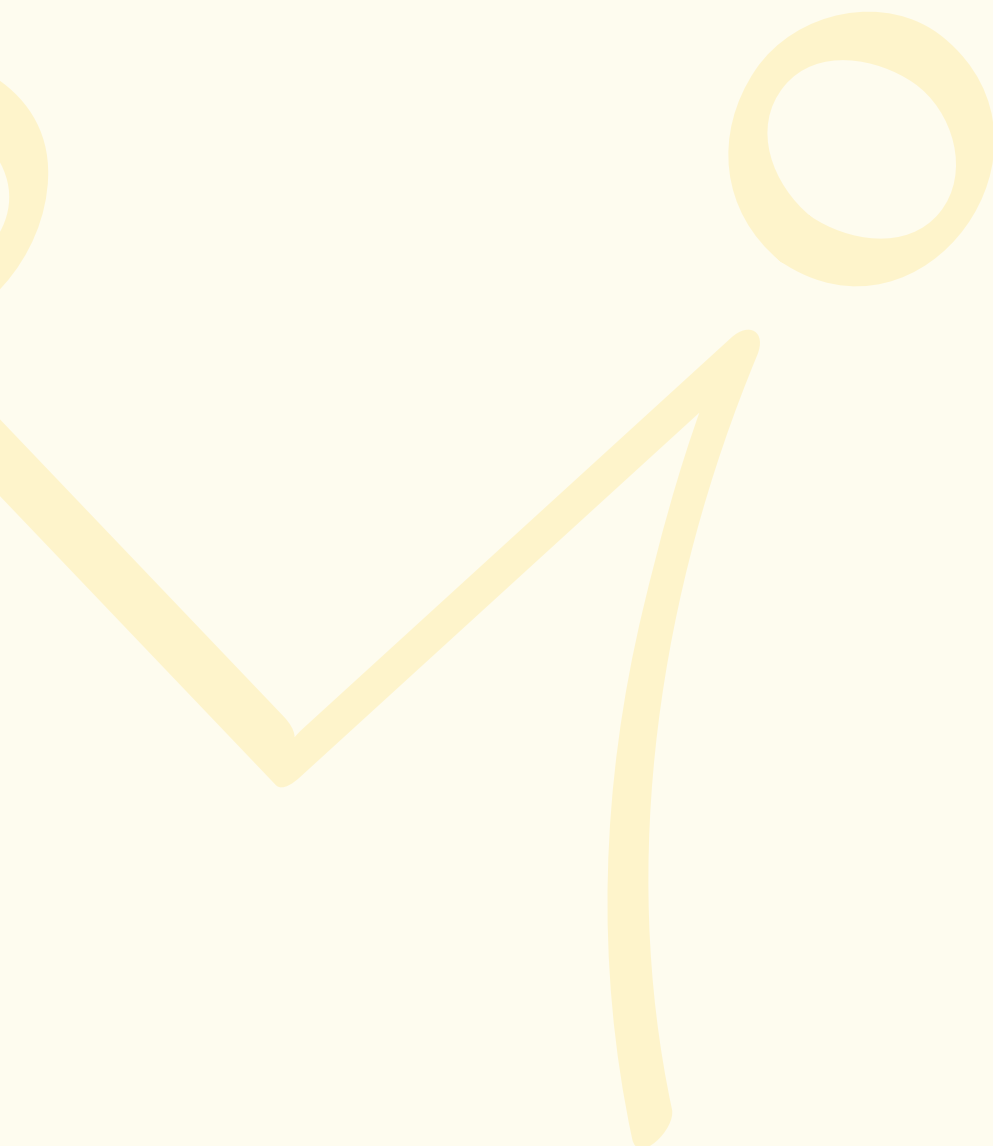
Postbus 665

3720 AR Bilthoven

Telefoon: 035 - 52 80 448

E-mail: expertisecentrum@dekleineprins.nl

www.dekleineprins.nl

zorgvuldig

creatief

daadkrachtig

passie

flexibel